

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 2017

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Θεματικό κέντρο : Η ηθική ευθύνη του επιστήμονα απέναντι στην ανθρωπότητα

Η επιστήμη εστιάζει στη γνώση, ενώ η τεχνολογία στην αντιμετώπιση των καθημερινών αναγκών των ανθρώπων.

Στον εικοστό όμως αιώνα, η ραγδαία ανάπτυξη των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας προκαλεί ανησυχίες και φόβους, καθώς υποσκάπτει την ανθρωπιστική τους διάθεση.

Στη σύγχρονη εποχή οι ανθρωπιστικές αξίες διαβρώθηκαν και αποτρέπουν την πνευματική πρόοδο του ατόμου.

Καθήκον του επιστήμονα είναι να αξιολογεί τα επιτεύγματά του με γνώμονα το συμφέρον της ανθρωπότητας.

Όμως για την εφαρμογή των επιστημονικών ανακαλύψεων δεν αποφασίζουν συνήθως οι επιστήμονες, ενώ συχνά δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν οι επιπτώσεις.

Για να διατηρήσει η επιστήμη τον ανθρωπιστικό της χαρακτήρα απαιτείται η συνδρομή επιστημόνων με ευγενικά ιδεώδη.

B1.

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Σωστό

B2.

α) - Ανάπτυξη με σύγκριση – αντίθεση.

Αντιπαρατίθενται η επιστήμη και η τεχνολογία. “ Επιστήμη, βέβαια, και τεχνολογία....πρακτικών αναγκών του ανθρώπου.”

ή

- Ανάπτυξη με παράδειγμα (η άποψη του Αϊνστάιν).

“ Πολύ χαρακτηριστικά, ο Αϊνστάιν.....υψηλά ηθικά ιδανικά.”

β) βέβαια → έμφαση

εάν → υπόθεση, προϋπόθεση

όμως → αντίθεση

για τούτο → αιτιολόγηση

δηλαδή → επεξήγηση

B3.

α) **Συνώνυμα**

αέναος: συνεχής, διαρκής

προσηλωμένη: αφοσιωμένη

εγείρουν: προκαλούν, θέτουν

αλλοτριώνουν: αλλοιώνουν, υπονομεύουν

καταστρεπτικό: ολέθριο

β) **Αντώνυμα**

συγκεκριμένο: αόριστο, αφηρημένο

βελτίωσε: επιδείνωσε

ευθύνη: ανευθυνότητα

υλική: άυλη

ελευθερία: υποταγή, εξάρτηση

B4.

α) ο συγγραφέας, με το ασύνδετο σχήμα, δίνει στον λόγο του ταχύτητα, πυκνότητα και απλότητα. Παραθέτει επίσης πολλά νοήματα σε ένα σύνολο.

β) Το ρητορικό ερώτημα προκαλεί προβληματισμό, ανοίγει διάλογο με τον αναγνώστη, προσδίδει αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο. Έχει, επίσης, χαρακτήρα μετάβασης στην επόμενη παράγραφο.

G1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Αξιότιμοι κύριε διευθυντά, κύριοι και κυρίες καθηγητές, αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες και γονείς,

Προλογικά στοιχεία

διανύουμε μια περίοδο η οποία χαρακτηρίζεται από την εντυπωσιακή εξέλιξη της επιστήμης και τη ραγδαία ενσωμάτωση των τεχνολογικών εφαρμογών στην καθημερινότητα όλων μας. Γινόμαστε μάρτυρες ενός κατακλυσμού ανακοινώσεων, επιτευγμάτων και πολλά υποσχόμενων ερευνών που προοιωνίζονται ένα λαμπρό μέλλον για την ανθρωπότητα. Έχοντας κατά νου αυτή τη διαπίστωση, έχει ενδιαφέρον να διερευνήσουμε το ρόλο της επιστήμης στην αντιμετώπιση προβλημάτων που ταλανίζουν το σύγχρονο κόσμο και τις ηθικές αρετές που πρέπει να χαρακτηρίζουν τους επιστήμονες ώστε να φανούν αντάξιοι αυτού του ρόλου.

Α' ζητούμενο

Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η επιστημονική έρευνα και γνώση αποτελεί το υπέρτατο εργαλείο κατανόησης του κόσμου και της ανθρώπινης παρέμβασης σ' αυτόν. Μια τεράστια ποικιλία ερωτημάτων, αποριών, προβληματισμών που έχουν απασχολήσει το ανθρώπινο είδος έχουν ήδη βρει απάντηση μέσα από την ακούραστη προσήλωση της επιστημονικής κοινότητας, στην παρατήρηση, το πείραμα, την υπόθεση και τελικά τη διατύπωση θεωριών ικανών να αποκωδικοποιήσουν τη φύση και τους νόμους της. Ωστόσο, η προσπάθεια αυτή δεν έχει ορατό τέλος. Νέα ερωτήματα και ανθρώπινες ανάγκες ανακύπτουν σε καθημερινή βάση, νέες προκλήσεις και προβλήματα προβληματίζουν τους ανθρώπους σε όλη την οικουμένη και απαιτούν την άμεση αντιμετώπισή τους.

Ένα από τα πιο επείγοντα και ταυτόχρονα ανησυχητικά προβλήματα είναι το περιβαλλοντικό. Είναι σε όλους πια γνωστό ότι η κακομεταχείριση της φύσης, η ανεξέλεγκτη κατασπατάληση πόρων και η επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος με ρύπους αποτελεί το αντίτιμο της ξέφρενης ανάπτυξης και του μανιώδους καταναλωτισμού που έχουν καταστήσει ορατή προ πολλού την καταστροφή.

Παράλληλα, το επισιτιστικό πρόβλημα κάνει απειλητική την παρουσία του στις φτωχότερες ζώνες της υφηλίου και οι ασθένειες του πολιτισμού ταλαιπωρούν όλο και περισσότερους κατοίκους του πλανήτη. Είναι φανερό ότι οι ελπίδες της παγκόσμιας κοινότητας εναποθέτονται στους επιστήμονες οι οποίοι καλούνται με τη γνώση και τον ορθολογισμό που τους διακρίνει να θέσουν τις βάσεις για μια ισορροπημένη, φιλική προς το περιβάλλον αειφόρο ανάπτυξη, ικανή να εγγυηθεί την ανάπτυξη και την ευημερία όλων.

Παράλληλα, η επιστημονική κοινότητα καλείται να διερευνήσει και να αντιμετωπίσει προβλήματα που ανάγονται στο χώρο της νοοτροπίας και προκαλούν στρεβλώσεις και αδιέξοδα, που προκαλούν σκεπτικισμό και απογοήτευση. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι παρά τη ζοφερή παγκόσμια εμπειρία από ολέθριες πολεμικές συγκρούσεις, η ειρήνη αποτελεί και σήμερα ζητούμενο. Δεδομένης της αποτυχίας της πολιτικής τάξης να εξασφαλίσει την ομαλότητα, οι ελπίδες εναποτίθενται στους επιστήμονες όλων των κλάδων ως λειτουργούς που κατέχουν τη γνώση και μπορούν να προβλέψουν με ακρίβεια τις επιπτώσεις των συγκρούσεων επηρεάζοντας ευεργετικά τις ανθρώπινες συνειδήσεις και επιφέροντας μεταστροφή της νοοτροπίας της αντιπαλότητας.. Το ίδιο ισχύει και για την οικονομική κρίση, τη φτωχοποίηση μεγάλων ανθρωπίνων μαζών, τόσο στις αναπτυσσόμενες και φτωχές, όσο και στις πλούσιες ζώνες του κόσμου, τις οποίες αποτυγχάνουν να ανασχέσουν οι αρμόδιες πολιτικές και οικονομικές ελίτ. Τέλος, δεν πρέπει να παραβλεφθεί και το τεράστιο χάσμα γνώσης και πληροφόρησης που παρατηρείται μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας και της πλειονότητας του πληθυσμού που μπορεί να αμβλυνθεί μέσω της εκλαΐκευσης της επιστημονικής γνώσης, κάτι που είναι αρμόδιοι να υλοποιήσουν οι ίδιοι οι επιστήμονες.

Μεταβατική παράγραφος

Γίνεται λοιπόν φανερό ότι στις “πλάτες” της επιστήμης πέφτει το βάρος για μια λειτουργική, αποτελεσματική και ελπιδοφόρα ενασχόληση με τα φλέγοντα προβλήματα της ανθρωπότητας, μια αποστολή όμως που δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί, αν οι επιστήμονες δεν διαθέτουν ορισμένες αρετές ικανές να θέσουν τον άνθρωπο στο κέντρο της προσοχής τους.

Β' ζητούμενο

Ο επιστήμονας που είναι στενά προσηλωμένος στο αντικείμενό του αγνοώντας τις πιθανές εφαρμογές και επιπτώσεις του έργου του είναι ακατάλληλος για την υλοποίηση του μεγαλειώδους ρόλου της επιστήμης. Αντίθετα, αυτός που διαπνέεται από σύνεση και διορατικότητα σε συνδυασμό με ανθρωπιστική ευαισθησία, είναι ικανός να διαγνώσει με ακρίβεια και να εισηγηθεί, με θάρρος και πρωτοβουλία, λύσεις για τα προβλήματα που εμπíπτουν στον τομέα του, συνεισφέροντας συνειδητά με τις γνώσεις και τις ικανότητές του στο κοινό καλό.

Μπορεί και έχει τη διάθεση να προσανατολίσει την έρευνα σε πεδία και εφαρμογές που αντανακλούν τις ζωτικές, βιοτικές ανάγκες της πλειονότητας των ανθρώπων αντιστεκόμενος σθεναρά στις επιδιώξεις που αποσκοπούν αποκλειστικά σε κερδοσκοπικά οφέλη αδιαφορώντας για το μακροπρόθεσμο κόστος για τις επόμενες γενιές.

Ταυτόχρονα, μεγάλο μέρος της επιστημονικής κοινότητας έχει ως αντικείμενο ενασχόλησής της την τεχνολογία αιχμής η εφαρμογή της οποίας έχει συχνά ολέθριες συνέπειες για τον άνθρωπο. Δε μπορεί κανείς να αγνοήσει τα σύγχρονα όπλα μαζικής καταστροφής τα οποία στα χέρια ατόμων και ομάδων που, είτε κακοπροαίρετα είτε αγνοώντας τις συνέπειες, δε διστάζουν να εξαπολύσουν προκαλώντας εκατόμβες θυμάτων και δυσαναπλήρωτες υλικές και περιβαλλοντικές καταστροφές. Μόνο οι επιστήμονες που διαπνέονται από υψηλό αίσθημα ηθικής ευθύνης και ανθρωπιστικά ιδανικά μπορούν να αποτρέψουν την απειλή με εφόδια την ειλικρίνεια το θάρρος της γνώμης και την ανιδιοτέλεια αφού κατά κανόνα η υλική και όχι μόνο επιβράβευσή τους από μεγάλες εταιρίες και κυβερνήσεις αποτελούν ακαταμάχητο δέλεαρ.

Τέλος, οι επιστήμονες που συνειδητοποιούν το ρόλο τους ως πνευματικών και ηθικών προτύπων μιας κοινωνίας είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν με επάρκεια στο ρόλο που επιφυλάσσει η ανθρωπότητα για την επιστήμη. Είναι δεδομένο ότι η πλειονότητα των ανθρώπων στρέφεται προς την επιστημονική κοινότητα όντας απογοητευμένη από τις πολιτικές και οικονομικές ομάδες που σε μεγάλο βαθμό ευθύνονται για προβλήματα, αντιφάσεις και αδιέξοδα που ταλαιπωρούν την ανθρωπότητα. Οι πολίτες ευελπιστούν να ταυτιστούν με ανθρώπους πνευματικά προικισμένους, που είναι ταυτόχρονα έντιμοι, αδιάφθοροι, γενναίοι και κοινωνικά ευαίσθητοι, ώστε να αντλήσουν έμπνευση, να πάρουν θάρρος, να ενεργοποιηθούν και να διεκδικήσουν την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων που απειλούν το παρόν και το μέλλον τους.

Επιλογικά

Συγκεκριλαιώνοντας, είναι φανερό ότι ο σύγχρονος άνθρωπος προσβλέπει στην επιστήμη και στους λειτουργούς της ώστε να ατενίσει το μέλλον με εμπιστοσύνη με την προϋπόθεση όμως ότι οι τελευταίοι είναι ηθικά θωρακισμένοι και προσηλωμένοι στον ανθρωπιστικό ρόλο τους.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας